

Skriftlig eksamen i faget Økonomistyring

4 timers skriftlig prøve

Dette opgavesæt består af 4 delopgaver, der indgår i bedømmelsen af den samlede opgavebesvarelse med følgende omtrentlige vægte:

Opgave 1	25%
Opgave 2	25%
Opgave 3	25%
Opgave 4	25%
I alt	100%

Til prøven er alle skriftlige hjælpemidler tilladt.

Opgavebesvarelsen skal afleveres i henhold til skolens eksamensreglement
jf. bekendtgørelse nr. 356 af 19. maj 2005.

Onsdag den 30. maj 2007
Kl. 14.00 – 18.00

Virksomhedsbeskrivelse

Virksomheden SUNKIST A/S er en større dansk virksomhed, der sælger forskellige produkter til solafskærmning - persienner, solfilm, markiser etc.

Der er dels tale om egne producerede varer og dels om handelsvarer.

Produkterne afsættes dels på det danske marked og dels på flere europæiske markeder - hovedsageligt Vesteuropa.

På grund af stigende konkurrence fra både danske og udenlandske virksomheder har afsætningen gennem de seneste 5-6 år været faldende, og resultaterne de enkelte år har ligget tæt på nul.

Man er i ledelsen klar over, at det vil være nødvendigt at gøre forskellige tiltag for at forbedre indtjeningen, hvorfor man bl.a. overvejer at udvide afsætningen til også at omfatte de østeuropæiske markeder samt at benytte sig af outsourcing.

Selvom der har været en række mindre gode år, har man stadig som mål, at afkastningsgraden skal udgøre 15%, egenkapitalens forrentning 20%, samt at soliditetsgraden ikke må være mindre end 30%.

Resultatet før skat for det senest afsluttede regnskabsår - 2006 - blev et mindre overskud på kr. 5 mio.

Balancen pr. 31.12.2006 udviste følgende hovedposter:

	<i>1.000 kr.</i>
Anlægsaktiver	269.000
Omsætningsaktiver	<u>144.000</u>
	<u>413.000</u>
Egenkapital	146.000
Langfristede gældsforpligtelser	9.000
Kortfristede gældsforpligtelser	<u>258.000</u>
	<u>413.000</u>

Virksomheden har i 2006 betalt 5% i rente af langfristede gældsforpligtelser og 6,5% i rente af rentebærende kortfristede gældsforpligtelser. Rentebærende kortfristede forpligtelser udgjorde pr. 31.12.2006 kr.160 mio.

Opgave 1

I forbindelse med udvidelsesplanerne for markederne i Østeuropa har man undersøgt afsætningsmulighederne i Ungarn og Tjekkiet.

På grundlag af markedsundersøgelsen, der kostede kr. 750.000 har man konkluderet, at det de næste 6 år vil være muligt at opnå følgende samlede dækningsbidrag i de to lande:

År	<i>1.000 kr.</i>
2008	2.000
2009	3.200
2010	4.000
2011	4.500
2012	4.500
2013	4.500

For at gennemføre salget til de to områder kræves det imidlertid, at der placeres et lager i enten Ungarn eller Tjekkiet, ligesom der skal oprettes et salgskontor i både Ungarn og Tjekkiet. Det anslås at det vil koste i alt kr. 3 mio. at oprette de to salgskontorer, medens oprettelse af lagerfaciliteterne vil koste kr. 1 mio. Af de samlede udgifter til etablering af salgskontorer og lager udgør depositum for lejede lokaler kr. 500.000, hvoraf man regner med at få halvdelen tilbage ved fraflytning.

Det vil desuden blive nødvendigt at gennemføre en markedsføringskampagne ultimo 2007 til kr. 2 mio.

Det anslås, at der fra starten (primo 2008) skal være et varelager til en værdi af kr. 5 mio, og at der konstant skal være et lager af denne størrelse. Ved ophør vil lageret kunne realiseres til kostprisen.

Til driften af salgskontorer og lager samt løbende markedsføring regnes med årlige omkostninger på kr. 1.500.000.

- 1.1** *Beregn den interne rente ved etablering i Ungarn og Tjekkiet*
- 1.2** *Hvad forstås der ved en investerings "interne rente"?*
- 1.3** *Under henvisning til bl.a. virksomhedsbeskrivelsen ønskes en vurdering af den interne rente ved etableringen i Ungarn/Tjekkiet, herunder om investeringen kan anses som anbefalelsesværdig.*

Opgave 2

Virksomheden har nu besluttet, at man vil etablere sig i Ungarn/Tjekkiet, og man skal derfor nu finde ud af, hvorledes investeringen skal finansieres.

- 2.1** *Giv på baggrund af virksomhedens kapitalstruktur og hensynet til soliditet og rentabilitet en vurdering af, hvorledes investeringen bør finansieres.*

Til brug for de videre overvejelser har virksomheden indhentet følgende finansieringstilbud:

- 1) Annuitetslån**
Nom. kr. 11.000.000, 5% p.a., kvartårlig ydelse, kurs 98, løbetid 6 år
Omkostninger ved låneoptagelse kr. 180.000
Sikkerhed: pant i fast ejendom
- 2) Stående lån**
Obligationslån, løbetid 6 år, kvartårlig ydelse, garanteret provenu kr. 10.600.000
Lånet er baseret på 5% obligationslån til kurs 97.
Omkostninger ved låneoptagelse kr. 185.000
Sikkerhed: pant i fast ejendom

- 2.2** *Beregn for hvert af de to tilbud ydelse samt effektive rente.*

Såfremt man benytter sig af et af tilbuddene, skal de kvartårslige ydelser betales over virksomhedens kassekredit, hvor man betaler 6,0% p.a. i rente med kvartårlig tilskrivning.

- 2.3** *Hvilket af tilbuddene er mest fordelagtigt set ud fra en beregning af kapitalværdien af ydelserne?*
- 2.4** *Med baggrund i den konkrete situation ønskes belyst, hvorledes udviklingen i betalingsstrømmene fra henholdsvis finansiering og investering kan påvirke virksomhedens valg af finansiering, og om der kan lægges vægt på andre kriterier end de rent omkostnings- og likviditetsmæssige ved valg af finansieringstilbud.*

Opgave 3

I forbindelse med planlægningen for 2. halvår af 2007 er man løbet ind i et kapacitetsproblem, idet en underleverandør af motorer, der benyttes til en ny model markise med automatisk ind- og udrulning, har meddelt, at han maksimalt kan levere 15.000 stk. det næste halve år. Der bruges kun en motor pr. markise.

Den pågældende markise markedsføres i Danmark, Tyskland og England, og der antages at gælde følgende sammenhæng mellem pris og afsætning:

	Pris kr. pr. stk.	afsætning i stk.
Danmark	8.000	2.000
	7.500	2.500
	7.000	3.000
	6.500	3.500
Tyskland	6.000	max. 6.000
England	5.600	max. 8.000

De variable omkostninger er kalkuleret til kr. 3.600 pr. stk.

På grund af særlige forhold herunder øgede fragtomkostninger må der ved salg til England regnes med yderligere variable omkostninger på kr. 200.

- 3.1** *Beregn den optimale afsætning fordelt på markeder under hensyn til knapheden på motorer.*
- 3.2** *Beregn det samlede dækningsbidrag jf. opg. 3.1*

De pågældende motorer kan imidlertid også leveres fra en anden underleverandør, hvor motorerne dog er væsentlig dyrere end hos den sædvanlige leverandør, hvor de koster kr. 1.900 pr. stk. Virksomheden har netop fra den anden leverandør modtaget et tilbud på et parti på 2.000 stk. motorer.

- 3.3** *Hvad er den højeste samlede pris virksomheden kan tilbyde at betale for partiet på 2.000 stk. motorer?*
- 3.4** *Redegør for, hvorledes et eventuelt indkøb af motorer i henhold til opg. 3.3 vil påvirke virksomhedens lageromkostninger*

Opgave 4

I virksomheden har man gennem nogen tid haft mistanke om, at et af produkterne - et lamelgardin - ikke gav den forventede indtjening i henhold til forkalkulationen.

Forkalkulation for 1 meter lamelgardin, længde 2,30 meter:				
Omkostningsart	Teknisk standard	Standardpris		I alt
Gardinstof	2.30m ² á	kr. 80,00	kr.	184,00
Glidestang	1 meter á	kr. 90,00	kr.	90,00
Glidere	10 stk. á	kr. 0,50	kr.	5,00
Bånd	6 m á	kr. 0,50	kr.	3,00
Løn	1/2 time á	kr. 250,00	kr.	125,00
I alt			kr.	407,00

Budgetteret salgspris - pr. løbende meter: kr. 638,00

For 1. kvartal 2007 har man endvidere registreret følgende:

Budgetteret afsætning	10.000 m
Faktisk afsætning	9.400 m
Faktisk omsætning	kr. 6.063.000

Indkøb:

Gardinstof:	24.000 m ²	til en pris af	kr. 1.968.000
Glidestang:	10.000 m	til en pris af	kr. 900.000
Glidere:	105.000 stk.	til en pris af	kr. 52.500

Udleveret fra råvarelager til produktionsafdelingen:

Gardinstof	23.000 m ²
Glidestang	9.600 m
Glidere	95.000 stk.
Bånd	57.000 m

Beholdninger:

	Primo	Ultimo
<i>Varelagerbeholdninger:</i>		
Gardinstof	6.000 m ²	6.900 m ²
Glidestang	2.300 m	2.700 m
Glidere	1.000 stk.	11.000 stk.
Bånd	92.000 m	35.000 m
<i>Varer under fremstilling</i>	1.000 m	980 m
<i>Færdigvarelager</i>	1.200 m	1.050 m

I varer under fremstilling indgår arbejds løn med 50% både primo og ultimo, medens øvrige variable omkostninger indgår med 100%.

Udbetalt arbejds løn i perioden:
4.800 timer med i alt   kr. 1.161.600

Forbrugt arbejds løn i perioden
i.h.t. arbejdssedler: 4.750 timer

Der var primo skyldig arbejds løn for 290 timer og ultimo for 240 timer.

Færdigproduceret   9.300 m lamelgardiner

- 4.1**   *Opstil kortperiodisk resultatopgørelse med kontrol for lamelgardiner for 1. kvartal.*
- 4.2**   *På baggrund af den udarbejdede kontrol ønskes en redegørelse for, hvilke væsentlige årsager, der kan være til, at indtjeningen ikke er som forventet.*